

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

A Clemente XI. Ad Benedictum XIII.

Luxemburgi, MDCCXLI.

69. In excelsa sedis &c. Diversæ ordinationes ad vindicandum Dignitatem,
ac Jurisdictionem R. P. D. Isidori Bertran Archiepiscopi Tarraconensis ab iis,
quæ adversùs illum per abusum Laicalis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74859](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74859)

& capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel interesse habentium consensu, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac inexcogitato, & inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos Juris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ, & potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanato quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; Sed ipsas præfatas literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, ac quibuscumque juris, seu facti defectibus, qui adversus illas à seculari potissimum potestate, seu prædicto assertæ Monarchiæ Siculæ Tribunali, ad effectum impediendi, seu retardandi earum executionem, quovis modo, seu ex quavis causâ opponi, seu obijci possent, minime refragantibus, suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: easque propterea, omnibus, & singulis per eandem sæcularem potestatem, sive per idem assertum Tribunal quomodolibet allatis, seu afferendis impedimentis penitus, & omnino rejectis, ac nequaquam attentis, ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter, & inconcussè observari; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & præfata Sedis Nuncios, aliove quoslibet quæcumque præminentiam, & potestatem fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & autoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Etiam adversus oppositiones, quas præfate potestati Tribunal Monarchiæ.

Clausula sublatâ, & irritans.

Derogatio contrarium etiam Privilegiorum Societatis Jesu.

§. 10. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, nostrâ, & Cancellariæ Apostolicæ regulâ de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus; nec non quorumcumque Ordinum, Congregationum, Institutum, & Societatum, etiam Jesu, & quorumvis Monasteriorum, Conventuum, Ecclesiarum, locorum piorum, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis statutis, & consuetudinibus, ac præscriptionibus quantumcumque longissimis, & immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Ordinibus, Congregationibus, Institutis, & Societatibus, etiam Jesu, ac Monasteriis, Conventibus, Ecclesiis, & locis piis prædictis, illorumque respectivè Superioribus, aliisque quibuslibet personis, etiam quantumvis sublimibus, & specialissimâ mentione dignis à Sede prædictâ ex quacumque causâ, etiam per viam contractus, & remunerationis sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientiâ, & potestatis plenitudine paribus, seu ad quorumcumque personarum, etiam Imperiali, regali, aliave quâlibet mundanâ, vel Ecclesiasticâ Dignitate fulgentium instantiam, aut earum contemplatione, seu aliâ quomodolibet in contrarium præmissorum

concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, ac quantumcumque vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis, etiam continentibus, quod excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Privilegiis, & Indultis hujusmodi mentionem. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, & infererentur, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Ut autem eadem præfatas literas ad omnium notitiam facilis deveniant, volumus illas seu earum exempla ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, ac Basilicæ Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiaque Generalis in Monte Citorio, & in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, affigi, & publicari; sicque publicatas, & affixas omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde actare, & afficere, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimatæ fuissent; Utque ipsarum literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra illud, ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris die xxiiii. Decembris, 1713. Pontificatus nostri anno Decimoquarto.

Affixio præsentium in Urbe vim habeat personalis intimationis.

Fides habenda Transumptis.

Dat. 23. Decembr. 1713.

F. Oliverius.

Anno à Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo septingentesimo decimo quarto, Indictione septima, die vero vigesima octava Novembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis Divina Providentia Pape XI. Anno Decimo quarto supradictæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, Cancellariæ Apostolicæ, Curia Generalis in Monte Citorio, in acie Campi Floræ, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis per me Franciscum Bartolottum Apostolicum Cursorem.

Antonius Placentinus Magister Curf.

DIVERSÆ ORDINATIONES

LXIX.

Ad vindicandam Dignitatem, ac Jurisdictionem R. P. D. Isidori Bertran Archiepiscopi Tarracoenensis ab iis, quæ adversus illum per absum Laicalis Potestatis attentata fuerunt.

CLEMENS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

IN excelsâ Sedis Apostolicæ speculâ, metitis licet imparibus, per ineffabilem Divinæ bonita-

Procœmium.

tis

tis abundantiam constituti, nostra, & ejusdem Sedis, inferiorumque Ecclesiarum jura, ex commissi Nobis cœlii Pastoralis Officii debito, facta tecta tueri, ac si quando ea temerariis quorumcumque, præsertim Laicorum, quos in rebus Ecclesiasticis obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi, ausibus violata esse novimus, ab ejusmodi violationibus asserere studemus, sicut divinitus concessa Ecclesiæ libertas, atque animarum pericula postulant, ac Nos omnibus maturæ considerationis trutinâ perpensis æquitati, & justitiæ consentaneum esse in Domino arbitramur.

§. 1. Ad nosque siquidem Apostolatus notitiam, non sine gravissimo animi nostri dolore, pervenit, quod cum Venerabilis Frater Isidorus Bertran Archiepiscopus Tarraconensis, qui alias, nempe priusquam Metropolitana Ecclesiæ Tarraconensi in Archiepiscopum, & Pastorem à Nobis præfectus esset, Canonicatum, & Præbendam, nec non Archidiaconatum majorem nuncupatum Ecclesiæ Gerundensis obtinebat, in plenâ, & quietâ supradictæ Ecclesiæ Tarraconensis possessione reperiretur, ac munere consecrationis ritè suscepto, Pallioque Archiepiscopali, quod ei tradi iusseramus, recepto, quæcumque suæ Dignitatis annexa munia pacificè exerceret: reddita ei fuerunt literæ à Laicali potestate illarum Partium non ita pridem, videlicet die xv. Decembris anni proximè præteriti conscriptæ, illique per summam, ac penè incredibilem temeritatem, tanquam Canonico, & Archidiacono majori dictæ Ecclesiæ Gerundensis, ac in præfatam Ecclesiam Tarraconensem intruso directæ, quibus perinde, ac si ipsi Laicali potestati fas fuisset Archiepiscopum ab hac Sanctâ Sede institutum impudè destituere, ac Christum Domini indelebili caractere à Spiritu Sancto insignitum arbitratu suo exauthorare, nulla non minus, quam injusta provisio dictæ Ecclesiæ Tarraconensis de illius personâ à Nobis factâ impudenter asserbatur, eique propterea sacrilegâ, ac verè detestabili auciâ præcipiebatur, ut non modò à suâ Civitate, sed etiam ab universâ Diocesi, ac Provinciâ Tarraconensi illic exiret: nec interim quempiam, qui sui exulantis loco vices suas inibi suppleret, Ecclesiæque ab eo deserendâ gubernationem susciperet, subrogare, aut constituere præsumeret, ita ut nemini ab ipso, sive ante sive post suam expulsiõnem deputato, vel deputando, jurisdictionem Ecclesiasticam ejus nomine exercere ullatenus permissum esset.

§. 2. Eodem fermè tempore, nec sanè minus temerè Laicalis eadem potestas per alias suas literas die, & anno supradictis datas, ac, quod planè intolerandum est, Decano, & Capitulo Ecclesiæ Tarraconensis Sede vacante inscriptas, dilectos Filios Capitulum, & Canonicos Ecclesiæ hujusmodi de iis omnibus, quæ memorato Isidoro Archiepiscopo, sicut præmittitur, scripserat, certiores facere non erubuit, eis insuper injungendo, ne illum in Archiepiscopum ullatenus agnoscerent, seu reciperent, quinimò juribus sibi competentibus uti deberent, quibus verbis, atrentâ præsertim secundo dictarum literarum inscriptione præfata, satis, superque ea omnia, quæ à Cathedralium Ecclesiarum Capitulis illarum Sede Episcopali vacante, peragi, atque exerceri possunt, aut debent, indicata fuisse competentum est: interim verò omnes, & singulos mensæ Archiepiscopalis Tarraconensis fructus, redditus, & proventus exigere, ac colligere, illisque tutâ, & fidelî sub custodiâ, atque ad formam depositi servare tenerentur & alias, prout in ambabus literis prædictis, quarum tenores non alio, quam illos penitus, & omninò reprobantur,

di, ac damnandi animo præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis haberi volumus, plenius continetur. Hujusmodi porò literis tam Isidoro Archiepiscopo, quam Capitulo, & Canonicis supradictis publicè præsentatis, idem Isidorus Archiepiscopus, ut graviore sibi, & Ecclesiæ imminentes injurias effugeret, commissum sibi gregem deseruit, nec solum à Civitate, sed etiam à Diocesi, ac Provinciâ Tarraconensi præfatis incunctanter discessit.

§. 3. Cùm autem præmissa, ad quæ eadem Laicalis potestas non minus malorum, & calamitatum, quibus Divina Justitia execrabiles ejusmodi ausus sæpè etiam in hoc sæculo ulcisci solet, penitus immemor, quam censurarum omnium, ac pœnarum Ecclesiasticarum per Sacros Canones, Conciliorum Generalium Decreta, & Apostolicas Constitutiones adversùs similia perpetrantes, eorumque Adhærentes, Fautores, Consultores, & Defensores, quocumque tandem gradu, ac dignitate præfulgeant, inflictarum, miserè oblita, damnabiliter devenit: Ecclesiasticam libertatem Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam apertè læserint, ac lædant, nostramque, & hujus Sanctæ Sedis auctoritatem, quâ Isidorum Archiepiscopum præfatam Ecclesiæ Tarraconensi supradictæ, sicut præmittitur, præfecimus, gravissimè violaverint, & violent, ac insuper animas pretioso Salvatoris, & Domini Nostri Jesu Christi Sanguine redemptas in maxima pericula conjicere possint: adeoque novum, & sanè peraccerbum vulnus multiplicibus aliis, ac diuturnis injuriis quas Sancta Dei Ecclesia jam pridem in iis Ditionibus pertulit, & adhuc perfert, adjungere noscantur. Hinc est, quod Nos, qui jurium Ecclesiasticorum Assertores in Terris à Domino constituti sumus, omniumque Ecclesiarum, & Christianissimum curam, & sollicitudinem supernâ dispositione gerimus; tametsi probe sciamus, quantus semper fuerit, & quam constans Capituli, & Canonicorum Ecclesiæ Tarraconensis hujusmodi erga Nos, & Sedem prædictam sinceræ fidei, ac devotionis affectus: quantum itidem, & quam tenax Ecclesiasticæ disciplinæ studium: quanta demùm, & quam religiosa Sacrorum Canonum, Conciliarium Ordinationum, & Apostolicarum Sanctionum observantia; adeoque non dubitemus pios illorum animos ad prænarratos sæcularis potestatis excessus vehementer exhoruisse, nec eos unquam sacrilegis, & inanibus potestatis hujusmodi jussis obtemperasse, aut obtemperaturos esse credamus; nihilominus, ne incumbenti Nobis muneri ullâ ex parte desesse, ac tam horrendum dictæ sæcularis potestatis abusum dissimulasse videamur, Metropolitanæ Ecclesiæ Tarraconensi supradictæ, illiusque Præsulis indemnitati opportunè consulere, nostraque, & ejusdem Sedis jura facta tecta, atque illibata tueri, & conservare, nec non animarum periculis hujusmodi, quantum Nobis ex alto conceditur, occurrere cupientes, omniumque, & singulorum in iisdem præmissis quomodolibet actorum, & gestorum, seriem, causas, & occasiones, aliave quælibet etiam specificam, & individuum mentionem, & expressionem requirentia præsentibus itidem pro plenè, & sufficienter expressis, ac exactissimè specificatis habentes; Motu proprio, ac ex certâ scientiâ, & maturâ deliberatione Nostri, deque Apostolica potestatis plenitudine, omnem, & quæcumque jurisdictionem, seu potestatem tam in spiritualibus, quam in temporalibus Archiepiscopo Tarraconensi pro tempore existenti quovis modo competentem nequaquam ab alio, quam à memorato Isidoro Bertran Archiepiscopo, quem scilicet auctoritate Omnipotentis Dei Sanctorum Apostolorum

Petri

Declarat ordinariam jurisdictionem in dicta Ecclesia non ab alio, quam in præfato Archiepiscopo exerceri posse, aut debere.

Narrat laicalis potestatis auctoritatem, quæ Archiepiscopum Tarraconensem non agno cere præsumperat, eumque à sua Diocesi exulare coegerat.

Ac insuper Capitulo Tarraconensi præceperat, ne eundem Archiepiscopum agnosceret, fructusque Archiepiscopalis mensæ exigeret & in forma depositi servaret.

Petri, & Pauli, ac nostrâ, præfata Metropolitana Ecclesiâ Tarraconensi, ut præfertur, præfecimus, sive ab iis, quos ipse loco sui absentis ad regimen dictæ Ecclesiæ constituerit, ac interim ab illo, cui ante suum discessum vices suas commiserat, juxta facultates eis respectivè concessas, vel concedendas, exerceri posse, aut debere, tenore præsentium decernimus, & declaramus.

Inhibet Capitulo, ne in exercitio ordinariæ jurisdictionis ullo modo se ingerat, & quofcumque fructus consignari mandet Archiepiscopo, vel ejus Procuratori.

§. 4. Adedque Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ hujusmodi sub excommunicationis lata sententiâ, nec non privationis Beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque per eos obtentorum, perpetuæque inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia quæcumque in posterum quomodolibet obtinenda per Contrafacientes ipso facto absque alia declaratione incurrendis penis, quarum absolutionem, seu relaxationem Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti dumtaxat specialiter reservamus, districtè prohibemus, & interdicimus, ne per se, vel alios, sub quovis quæsito colore, causâ, titulo, ratione, aut prætextu, ac multò minùs, quod absit, præfatarum literarum sibi à sæculari potestate damnabiliter, sicut præmittitur, scriptarum vigore, supradictæ Ecclesiæ Tarraconen. regimen suscipere, & assumere, sive jam susceptum, & assumptum de cætero retinere, minùsque ullam inibi jurisdictionem, potestatem, vel autoritatem Archiepiscopo Tarraconensi pro tempore existenti quovis modo competentem exercere, ullumve jurisdictionalem, seu alium actum ex iis, qui à Capitulis Cathedralium Ecclesiarum illarum Sede Episcopali, sive Archiepiscopali vacante de jure, vel consuetudine, seu aliâ quomodolibet fieri possunt, aut debent facere, seu continuare, neque demum ipsius Ecclesiæ, seu mensæ Archiepiscopalis administrationi ullamenus se immiscere, illiusque fructus, redditus, & proventus sub quovis titulo, etiam custodiæ, seu depositi de cætero percipere, colligere, & exigere, ac forsan jam perceptos, collectos, & exactos, nisi eidem Isidoro Archiepiscopo, ad quem nimirum ii legitime pertinent, sive ejus legitimo Procuratori, vel aliis, quibus ille eos tradidit, vel consignari mandaverit, tradere, vel consignare audeant quovis modo, seu præsumant.

Nulla, ac irrita declarat omnia acta Capituli, Archiepiscopalem jurisdictionem quomodolibet concernentia.

§. 5. Cæterum de salute Dominici gregis paternâ charitate solliciti, omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis tam Ecclesiasticis Sæcularibus, & cujusvis Ordinis, Congregationis, vel Instituti Regularibus, quàm Laicis harum serie denunciamus, attentis præmissis, nullam à quoquam in præfata Ecclesiâ Tarraconensi jurisdictionem, aut potestatem sive quoad spiritalia, sive quoad temporalia, præterquam à dicto Isidoro Archiepiscopo, seu personis ab eo deputatis, vel deputandis exerceri posse; adedque omnia, & singula, quæ circa ea, quæ Sacramentorum administrationem, causarum cognitionem, aut aliâs forum conscientiæ, vel contentiosum Archiepiscopi Tarraconensis pro tempore existentis quomodolibet concernere possunt, à Capitulo, & Canonicis supradictis, postquam præsentibus literæ ad eorum notitiam devenierint, per se, vel alios agi, geri, fieri, mandari, decerni & ordinari contigerit, cum omnibus, & singulis inde quomodocumque securis, penitus, & omnino nulla, invalida, inania, irrita, & de facto præsumpta, nulliusque roboris, momenti, & efficacis perpetuò fore, prout illa earundem tenore præsentium similiter declaramus.

§. 6. Decernentes pariter easdem præsentibus literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quòd præfati & alii quicumque in præ-

missis, seu eorum aliquo jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præminentia, & dignitatis existant, seu aliâs specificâ, & individua mentione, & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, causæque, propter quas præsentibus emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, aut ex aliâ qualibet, etiam quantumvis juridicâ, & privilegiatâ causâ, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliòve quolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac inexcogitato, & inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ, & potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentibus literas semper firmas, validas, & efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quomodocumque spectabit in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab eis respectivè inviolabiliter, & inconcusse observari; Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & ejusdem Sedis Nuncios, aliòve quoslibet quæcumque præminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & autoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis autoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, nostrâ, & Cancellariæ Apostolicæ regulâ de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non præfata Ecclesiæ Tarraconen. & aliis quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis Statutis, & consuetudinibus, ac usibus, & stilis etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis præfatis, aliisve quibuslibet personis, etiam quacumque ecclesiasticâ, vel mundanâ, ac sublimi dignitate fulgentibus, & aliâs quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirentibus, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientiâ, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & aliâs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, seu quævis alia expressio habenda, aut ali-

Cum decreto irritanti, clausula sublatâ, & aliis salutaribus.

Et amplissima derogatione quibuscumque contrariis.

aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio, & formâ in illis tradita observata exprimerentur, & infererentur, presentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis aliâ in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hæc vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, ut earundem presentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quæ eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel offensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annullo Piscatoris die xvii. Martii 1714. Pontificatus nostri Anno xiv.

F. Oliverius.

Fides habenda transumptis.

LXX.

CONSTITUTIO

Qua plura disponuntur, & ordinantur in favorem Artis Agrariæ, & eam exercentium.

CLEMENS PAPA XI.

Exordium.

MOtu proprio &c. Inter gravissimas Pastoralis officii nostri curas, quibus jugiter premimur, in illam peculiari studio incumbimus, ut hæc nostra Alma Urbis, ad quam quotidie tanquam ad Principis Apostolorum Sedem, & communem omnium Christianissimæ Patriam, catholice omnes Nationes confluant, & quam Nos quantum in Domino possumus, ac misera presentium temporum conditio patitur, commodis omnibus atque ornamentis instruere, & augere jugiter satagimus, non solum rei frumentariæ inopia nequaquam laboret, sed feliciori in dies uberitate perfruatur.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus Papa V. Prædecessor noster, ut prospero Annonæ, & Græciæ ejusdem Urbis regimini oopportune consuleret, potissimum verò Artem Agriculturæ in illius Territorio, ac districtu, nec non Latii, Campaniæ, & Maritimæ Provinciis resisteret, ac ampliaret, specialem Congregationem nonnullorum Prælatorum, & aliorum Vitorum, in qua scilicet tunc, & pro tempore existentes Thesaurarius Generalis, Annonæ Præfectus; Græciæ Præses, Camera Apostolicæ Commissarius Generalis, ac ulterius q. Jo. Baptista Costaguta ejusdem Pauli Prædecessoris Familiaris interesse deberent, ibique potissimum de Arte Agriculturæ restituenda, & augenda, nec non de statu Annonæ, & Græciæ hujusmodi, rebusque omnibus illas concernentibus invicem conferrent, tractarent, & diligenter perpenderent, eidemque Paulo Prædecessori quicquid ab ipsis resolutum fuisset referrent, erexit, atque instituit; Ac subinde alia plura, eodem consilio disposuit, & ordinavit: inter cætera verò, ut Agriculturæ Artem exercentibus, quò facilius Arci hujusmodi incumbere, pecuniaque minori interfusio habere possent, opportuna aliqua subventionem succurrere volens, tunc existentibus Provisoribus, ac Ministris Sacri Montis Pietatis Urbis districtè mandavit, ut eulibet Agricultori usque ad summam mille scutorum monetæ, seu aliam ab eodem Annonæ Præfecto ordinandam, recepto emolumento duorum pro centenario nomine meriti, seu aliâ ab aliis ratione expensatum sol-

Paulus V. sollicitus de arte agraria restituenda plura disposuit in favorem Agricultorum Mercatorum & Colonorum.

vi consueto, nec non accepto idoneo, & sufficienti pignore, aliisque ejusdem Montis legibus, & institutis adimpletis, & observatis, de licentiâ Præfecti Annonæ prædicti subministrare deberent. Ac insuper omnibus Agricultoribus, Mercatoribus, & Colonis, qui tam in propriis, quam in alienis, & conductis terris in Territorio, & districtu Urbis, nec non Latii, Campaniæ, Maritimæque Provinciis hujusmodi Agriculturam exercuissent, & sementem fecissent, singulis annis, quibus pretium, & valor frumenti communiter in eadem Urbe per ipsos Agricultores, & Mercatores vendendi à tempore messis, & recollectionis usque ad Kalendas Martii cujuslibet anni summam Juliorum quinquagintaquinque in singula Rubra non excessisset, quintam partem totius frumenti per ipsos eodem anno recollecti, deducto tamen semine, ad quævis loca, præter Infidelium, & S. R. E. hostium; terrâ, marique liberè extrahendi, & transportandi seu extrahi, & transportari faciendi facultatem concessit: prævio tamen Chirographo ab eodem Paulo Prædecessore subsignando, ac solutis prius Camera nostræ Apostolicæ, tunc suæ, Julii quinque pro quolibet Rubro extrahendo, & aliâ prout in Cedula motus proprii memorati Pauli Prædecessoris desuper expeditâ, ac die xix. Octobris 1611. publicatâ, cujus tenorem presentibus &c. pro plenè &c. volumus, uberius continetur.

§. 2. Cùm autem novissimè, nempe à mense Septembris anni mox elapsi, peccatis nostris graviores in dies calamitates promerentibus, non sine ingenti paterni cordis nostri dolore, mortiferâ bovum pestilentia per Urbem illiusque districtum, ac provincias prædictas immaniter grassante, integra penè armenta interierint, adeo ut peremptis animalibus, de quibus ineffabilis Dei providentia laboribus hominum solatia subrogavit, agrorum culturam planè deseri, terraque in proximè præterito Autumno minimè feri contigisset, nisi Nos tam frumento, quàm pecuniis per dilectum filium Annonæ Præfectum abundè subministratis, Agricultorum noxiam sublevassemus, aliisque opportunis, ac salubribus provisionibus ei, quam benedicente Domino speramus, futurâ messis ubertati consuluissemus; tempus verò, quo agri ferendis frumentis proventuri anni 1715. messe destinati aratro proficisci debent, jam advenit: domini tamen prædiorum, Mercatores, Coloni, aliique Artem Agriculturæ prædictam exercentes ob ingentia damna, quæ ex suorum animalium jacturâ passi fuerunt novo indigeant paternæ providentiæ nostræ subsidio, ut expensas pro emendis bobus, & laboreris necessariis faciendas subire valeant.

Narratidiram boum pestilentiam, & damna inde in Agriculturam profecta.

§. 3. Hinc est, quod Nos publicæ causæ nullâ ex parte deesse, nostrorumque, & Apostolicæ Sedis subditorum commodis peramplius providere volentes, motu simili, ac ex certâ scientia, & matura deliberatione nostris deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Cedula motus proprii Pauli Prædecessoris supra dictam, quoad ea, quæ presentibus non adferantur, ac usu recepta reperiuntur, earundem tenore presentium approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque inviolabilis, & irrefragabilis Apostolicæ firmitatis vim, robur, & præsidium adjungimus.

Confirmat disposita à Paulo V.

§. 4. Præterea motu, scientia, deliberatione, & potestatis plenitudine similibus Congregationem Prælatorum à præfato Paulo Prædecessore, sicut præmittitur, institutam, cui scilicet dilecti Filii nunc, & pro tempore existentes Thesaurarius noster Generalis, Annonæ Præfectus, Græciæ Præses, Commissarius Generalis Camera nostræ prædictæ, ac loco q. Jo. Baptista Costaguta ab eodem Paulo Prædecessore deputati Præceptor

Congregationem instituat à Paulo V. erectam pro re agraria, & Agricultoribus suppeditari mandata scuta centum milia cum certis cautelis.